

Les Arts per educar

En l'actualitat l'educació està immersa en un procés de canvi on el coneixement és més global i gens compartimentat. Fruit de la necessitat d'afrontar un món i una societat globalitzada, competitiva i en constant canvi, és essencial tenir la capacitat d'aplicar coneixements diversos per resoldre les diferents situacions de la realitat del dia a dia.

Cal fomentar uns aprenentatges més creatius, crítics i d'experimentació perquè allò que els mestres volen ensenyar sigui més significatiu, tal i com les principals ciències que estudien el comportament i la conducta humana, la psicologia i la pedagogia, evidencien en la seva recerca.

En aquest context d'aprenentatge hem de recordar que ja en els orígens de l'ésser humà, el que ara considerem com a Art va ser el principal mitjà de comunicació.

Abans de l'aparició de l'escriptura, les manifestacions artístiques (dibuixos i símbols) eren el llenguatge a través del qual expressaven idees, pensaments, sentiments i experiències, és a dir, eren la interpretació del món feta a través de la pròpia percepció, fet que ens demostra que l'art, des de la seva creació, ha estat un mitjà d'expressió personal.

L'aprenentatge artístic és reconèixer que, en paraules d'Eisner (2004), "hi pot haver més d'una resposta a una pregunta i més d'una solució a un problema".

Ara el focus està en la metodologia, en el currículum i en les competències que s'ensenyen a les escoles, per tant, és el moment precís per demostrar que la tendència que en els darrers anys s'ha tingut per reduir la plàstica, la música, el teatre, la dansa i altres àrees més artístiques, a favor d'altres àrees més convencionals, no és positiva (Bamford,

2009).

L'art hauria de ser el màxim exponent d'aprenentatge lliure, creatiu i significatiu que féssim a les escoles amb els nostres alumnes, tant per als més menuts, com per als més grans, tot treballant sempre des d'una base pedagògica ferma i contrastada.

Estudis recents avalen la importància de les arts en l'educació perquè han pogut demostrar que tenen una relació directa amb el desenvolupament de les habilitats i amb les probabilitats d'èxit en altres àrees de coneixement, com la creació literària i les matemàtiques (Manes, 2017).

Aquests resultats s'expliquen si entenem que, quan desenvolupem aquestes habilitats (abstractes, emocionals i creatives) fem que a les capacitats lingüístiques i atencional -ubicades en l'hemisferi esquerre del cervell- s'hi sumen les capacitats d'expressió no verbal, com la percepció, l'emoció i la imaginació, més pròpies de l'hemisferi dret.

La col·laboració entre hemisferis permet una connexió neuronal constant i un major flux entre la informació entrant i sortint d'un hemisferi a l'altre a través del cos callós (estructura de fibres nervioses). Aquest procés enriqueix significativament les neurones i ajuda en la comprensió i consolidació d'habilitats mentals, tals com la llengua, el càlcul o les funcions de pensament superior; tot això gràcies a una major activació del sistema nerviós neuronal. Aquest fet també premia les capacitats motrius, per la qual cosa no és estrany trobar alumnes molt destres tocant un instrument o motivats per les arts plàstiques, i que alhora també tinguin una gran capacitat motriu i siguin bons esportistes.

Però, com ja defensava Winner fa gairebé dues dècades, aquests avantatges no han de ser els únics arguments per a fer art a l'escola. **Les arts no haurien de necessitar l'aprovació tot**

demostrant que són útils perquè ajuden a tenir millors resultats en matemàtiques o llengua, sinó perquè tothom reconeix que és un àmbit de coneixement ric i amb un gran potencial per ell mateix.

Amb una educació artística competent i sòlida els alumnes milloren en moltes capacitats específiques més enllà de l'habilitat per dibuixar o pintar. En cada creació artística hi ha també un procés en el qual es treballa , entre d'altres, la confiança, la persistència, la presa de decisions i la responsabilitat, capacitats essencials que ajuden els alumnes en la seva autoconfiança, a concentrar-se més i millor durant una tasca, a organitzar-se i aprofitar més el temps, i, en definitiva, a obtenir més recursos per assolir amb èxit els objectius acadèmics del present i del futur.

En aquest sentit, el mestre Pere Vergés, pedagog del moviment de l'Escola Nova, director de l'Escola del Mar i fundador de les Escoles Garbí Pere Vergés, considerava que *“l'escola ha de proporcionar un ambient on, la persona, es pugui desenvolupar espontàniament i en un pla d'iniciativa, per així descobrir la seva manera de ser, i amb el temps, encarrilar les seves aptituds i manifestacions afectives”*.



A les nostres escoles partim d'aquests principis pedagògics dels quals en som hereus, però també seguim actualitzant el nostre Projecte (Nausica) en base als avenços i les innovacions educatives que apareixen, les quals ens permeten

millorar constantment les nostres finalitats educatives i assolir-les amb escreix.

En un entorn inclusiu i divers com el nostre, on l'escola és per a tothom, hi definim tres eixos principals: la ciència, l'ètica i l'estètica. **Els alumnes es desenvolupen de forma integral, sent capaços de pensar, sentir i estimar, ja que prioritzem les situacions d'aprenentatge artístic significatiu, que els permeten interpretar, respondre i desenvolupar tasques més abstractes i profundes, atributs que els seran indispensables per al dia de demà.**